

Porteføljeanalyse for Klima og polar

INNHold

PUBLISERT 17. JUL. 2020 | OPPDATERT 8. AUG. 2022

Vurdering av porteføljen mot måloppnåelse

Forskningsrådets strategi for 2020-2024 har tre hovedmål; a) Bærekraftig utvikling, b) Grensesprengende forskning og radikal innovasjon og c) Omstilling i næringsliv og offentlig sektor.

Under disse tre hovedmålene er det fem strategiske områder; Hav, Grønt skifte, Helse og velferd, Teknologi og digitalisering og Globalisering og samhörighet. Porteføljepplanen for Klima og polar er tett koblet mot Forskningsrådets strategi. Klima- og polarporteføljen bidrar hovedsakelig til strategiens hovedmål om grensesprengende forskning og innovasjon, og bærekraftig utvikling. Av de fem strategiske områdene er særlig Hav og Grønt skifte relevant for klima- og polarporteføljen.

Dagens situasjon preges av sterke og raske endringer i natur og samfunn. Dette omfatter både de fysiske klimaendringene, som hovedsak kommer som følge av våre utslipp av klimagasser og forurensing, og de omstillingene vi må gjennomføre for å utvikle samfunnet i bærekraftig retning. Samtidig må vi håndtere utfordringer rundt tap av biologisk mangfold, tiltakende knapphet på ressurser, og stadig høyere risiko for gjensidig, negativ påvirkning mellom globale kriser. Porteføljepplanen for klima og polar har følgende samfunns mål som skal bidra til å løse disse utfordringene og som bygger opp under Forskningsrådets strategi:

1. Samfunnet har kunnskap og kompetanse til å gjennomføre omstillingen til netto null klimagassutslipp, er tilpasset klimaendringene, og hensyntar naturmangfold
2. Samfunnet har god kunnskap om klimasystemet og klimaendringer, og klimaendringenes effekt på, og samspill med, natur og samfunn
3. Samfunnet har god kunnskap om miljøtilstand, klimaendringer, og samfunnsutvikling i polarområdene
4. Norge ivaretar sitt særlige ansvar i polarområdene
5. Svalbard er et område for ledende internasjonalt forskningssamarbeid om klima- og miljøforskning i Arktis

Alle deler av samfunnet er berørt av endringene i klima, natur og samfunn. En av forutsetningene for å realisere samfunnsmålene er et velfungerende forsknings- og innovasjonssystem. Forskningsrådet skal bringe aktørene i forskningsinstitusjonene, beslutningstakere inkludert offentlig forvaltning, næringslivet og befolkningen sammen for å frambringe banebrytende og nyttig forskning, og innovasjoner. Porteføljepplanen for klima og polar har følgende brukermål som er rettet mot et bredt spekter av brukere som forventes å ta resultatene i bruk:

1. Norske forskningsmiljøer er verdensledende innenfor klima- og polarforskning
2. Norske forskningsmiljøer er ledende på bærekraftige løsninger for utslippsreduksjoner og økt opptak av klimagasser
3. Norske forskningsmiljøer benytter Ny-Ålesund og Svalbard som forskningsarena
4. Norske forskningsmiljøer, beslutningstakere og næringsliv bidrar til å styrke internasjonalt forskningssamarbeid
5. Beslutningstakere har god kunnskap om klimatiltak og virkemidler, og deres miljømessige og sosiale effekter og byrdefordeling, herunder konsekvenser knyttet til urfolk i nordområdene
6. Beslutningstakere, næringsliv og befolkning har nødvendig kunnskap og aksept for å iverksette tiltak for å håndtere klimarisik og tilpasse seg klimaendringer
7. Beslutningstakere og næringsliv har nødvendig kunnskap for økosystembasert forvaltning og bærekraftig samfunns- og næringsutvikling
8. Skoler, universiteter og høyskoler baserer seg på forskning innenfor porteføljens tema i undervisningen
9. Befolkningen kan forstå og nyttiggjøre seg porteføljens forskningsbaserte kunnskap om klima og klimaendringer
10. Befolkningen og næringsliv har forståelse og aksept for nødvendige tiltak og virkemidler for samfunnsomstilling, inkludert kunnskap og informasjon om hva som er et bærekraftig forbruk av produkter og tjenester innenfor planetens tålegrenser
11. Næringslivet leverer karbonnøytrale produkter og tjenester og har en karbonnøytral verdikjede
12. Kvaliteten på forskningen og forskningsinfrastrukturen i Arktis og Antarktis og på Svalbard er høy og tiltrekker seg internasjonalt forskningssamarbeid

Når man vurderer oppnåelse av mer overordnede samfunns mål, er det vanskelig å vite hvor mye som skal krediteres forskning o

utvikling, og hvor mye som er drevet frem av politikk- og lovendringer, internasjonale forpliktelser, andre aktører i virkemiddelapparatet, investeringsmiljøer og lignende. Samfunnsmålene utgjør imidlertid en viktig ramme for porteføljestyrets arbeid, og administrasjonen arbeider for at utlysninger skal legge til rette for forskning og kunnskapsutvikling som bidrar til at målene nås.

Porteføljeanalysen er i sitt forsøk på å analysere måloppnåelse, strukturert i forhold til dimensjonene fagområder, tema, anvendelsesområder, FoUol-verdikjede og internasjonalt samarbeid. Porteføljepåen har nylig blitt revidert, og Forskningsrådets tallmateriale er så langt lite egnet til å vurdere måloppnåelse i forhold til porteføljepåens mål. Vurderingene av måloppnåelse er derfor i større grad kvalitative enn kvantitative.

Fagområder

De naturvitenskapelige fagene er svært godt representert i klima- og polarporteføljen mens samfunnsfagene og humaniora er av mindre omfang. Særlig polarporteføljen har lite samfunnsvitenskapelige fag og humaniora. Dette er til en viss grad naturlig siden den nåværende geografiske definisjonen av polarforskning gjør at det i praksis kun er på eller i tilknytning til Svalbard, eller for havområdene rundt, det kan forskes på samfunnsfag innenfor Norges grenser. Evalueringen av KLIMAFORSK peker på at målrettede utlysninger har økt andelen forskning innenfor humaniora og samfunnsvitenskap og at de tilhørende publikasjonene har en siteringsgrad over snittet. Det siste tyder på at denne forskningen holder høy standard. Det kan diskuteres hva som er en tilstrekkelig andel samfunnsvitenskapelig forskning i klimaporteføljen, men nivået kan i alle fall sees på som akseptabelt.

Humanioras andel av klimaporteføljen var i 2021 imidlertid kun på 2 prosent og polarporteføljen inneholdt mindre enn 1 prosent humaniora og dermed er andelen et godt stykke unna porteføljepåens mål om minst 5 prosent. I 2021 var det kun fem pågående polarprosjekter finansiert av Forskningsrådet innenfor humaniora. Det er omtrent den andelen humaniora har hatt gjennom perioden 2009-2021. Det er også begrenset med medisin og helsefag, samt landbruks- og fiskerifag.

I 2019 var POLARPROGs hovedutlysning bærekraftig næringsutvikling i Arktis, i 2020 var det samfunnsmessige effekter av endringer i Arktis, samt en utlysning om kulturminner. I 2020 var også POLARPROG med på en fellesutlysning med flere andre budsjettformål om arealer under press. Det kom få søknader til alle disse utlysningene. Forskningsrådets utlysninger om samfunnsfaglig forskning i polarområdene har en begrenset målgruppe sammenlignet med naturvitenskapelige utlysninger.

Samarbeid på tvers av fagområder (tverrfaglig samarbeid) og på tvers av sektorer (transfaglig samarbeid som involverer tverrfaglig samarbeid) blir et stadig viktigere forskningspolitiske tema. Internasjonalt løftes tverr- og transfaglig forskning fram som helt nødvendig for å oppnå FN's bærekraftsmål og møte de store samfunnsutfordringene. Både tverr- og transfaglighet etterspørres ofte i Forskningsrådets utlysninger, og det er betydelig grad av slik forskning i klima- og polarporteføljen. Det er likevel behov for å forsterke innsatsen. En rapport fra forskningssamarbeidet CIENS på oppdrag fra KLD viser at behovet for tverrfaglig klima- og miljøforskning øker i Norge. Samtidig opplever imidlertid mange forskere hindringer ved slik forskning ([Kunnskapsstatus om tverrfaglig klima- og miljøforskning i Norge](#) (CIENS-rapport: Nr 1-2021)).

I klima og polarporteføljen er det merkingene Geofag, Matematisk-naturvitenskapelig tverrfaglig og Zoologiske/botaniske fag som dominerer innenfor naturvitenskapene. Innen Geofag dominerer oseanografi og meteorologi, tverrfaglighet utgjøres i stor grad av AeN og innen zoologiske/botaniske fag er det mest marinbiologi. Supplert med miljøovervåking som fremskaffer lange tidstrende og vurderingsrapporter (assessments) så har man god kunnskap om klimaendringer og miljøstatus, særlig i Arktis.

Tema

KLIMAFORSK-utlysningene ruller mellom hovedvekt på klimasystem, effekter av klimaendringer og samfunnsomstilling for tilpasning til klimaendringer og reduserte utslipp av klimagasser. Statistikken over finansierte klimaprojekter viser at de tematiske områdene er forholdsvis godt dekket. Det legger grunnlaget for et bredt og godt kunnskapsgrunnlag om problemstillingene vi står ovenfor, og ulike løsninger for å møte disse. KLIMAFORSK og POLAPROG samarbeider både med hverandre og andre budsjettformål for å øke fokus på klima- og polarrelaterte problemstillinger. De seneste årene har dette blant annet resultert i der årlige utlysningen Arealer under press som skal gi prosjekter som undersøker sammenhengen mellom klima- og naturkrisen. I 2021 har denne utlysningsrekken hatt sin tredje utlysning.

Gitt departementenes bevilgninger til klima- og polarforskningen (vedlegg 2) vurderes samfunnsmålet i porteføljepåen om at samfunnet har kunnskap og kompetanse til å gjennomføre omstillingen til netto null klimagassutslipp, er tilpasset klimaendringen og hensyntar naturmangfold som rimelig oppfylt hvis man ser på kunnskapsgrunnlaget som trengs. Evalueringen av KLIMAFORSK peker på at alle de faglige delmålene til programmet er nådd, men at det er mindre forskning på tilpasning til klimaendringer og prosjekter som integrerer tilpasning og utslippsreduksjon. Prosjektet PLATON er et viktig bidrag til norsk utslippsreduksjon. Dette er Norges største samfunnsfaglige klimaforskningsprosjekt som skal hjelpe politikere, sivilsamfunn og næringsliv i arbeidet med å gjøre Norge til et lavutslippssamfunn. Prosjektet er delfinansiert av KLIMAFORSK med 48,5 mill. kroner for perioden 2019-2023. Prosjektet skal bygge en åpent tilgjengelig kunnskapsplattform om klimapolitikk og hvordan den påvirker økonomi, atferd og utslipp.

Samfunnsmålet i porteføljeplanen om at samfunnet har god kunnskap om klimasystemet og klimaendringenes effekter på, og samspill med, natur og samfunn vurderes også som rimelig oppfylt. Av spesiell betydning for klimaforskningen er utviklingen av verdensledende, norske jordsystemmodellen NorESM som er bygget opp over mange år med finansiering fra Forskningsrådet og Klima- og miljødepartementet (KLD). Modellen brukes til studier av fortidens, dagens og fremtidens klima. Scenariene brukes videre for forskning på effekter av klimaendringer og tilpasning, noe som er viktig for samfunnsberedskap. Klimascenarier for Norge basert på NorESM er tilgjengelig hos Norsk klimaservicesenter som beslutningsgrunnlag for klimatilpasning i Norge.

Samfunnsmålet om at samfunnet har god kunnskap om miljøtilstand, klimaendringer, og samfunnsutvikling i polarområdene er til en viss grad oppfylt. Det er begrenset med terrestrisk polarforskning, særlig på vegetasjon. Klima- og polarporteføljen omfatter relativt mye marin forskning og bidrar dermed i stor grad til Forskningsrådets strategimål på hav, men det er store marine områder som særlig i polarområdene er i rask endring, og det er fortsatt mange udekkede kunnskapsbehov knyttet til hav. I 2017 startet finansieringen av Arven etter Nansen (AeN). Det er et stort prosjekt som i stor grad har bidratt til å styrke norsk, polar havforskning og slik også bidrar til Forskningsrådets prioriterte strategiområde Hav og porteføljeplanens overordnede mål om grensesprengende og innovativ forskning. Det er imidlertid verdt å merke seg at utenom AeN er det en reduksjon i polarporteføljens omfang av marinbiologisk forskning.

Porteføljeplanens brukermål om at beslutningstakere har god kunnskap om klimatiltak og virkemidler, og deres miljømessige og sosiale effekter og byrdefordeling, herunder konsekvenser knyttet til urfolk i nordområdene vurderes som delvis oppnådd, men byrdefordeling og konsekvenser for urfolk kunne vært dekket i større grad. Det er seks prosjekter i 2021 som er felles mellom klima- og polarporteføljen og porteføljen for samisk med tilhørende budsjett på 3,5 mill. kroner for året (tabell 1).

At et samfunnsmål vurderes som oppfylt, innebærer ikke at man skal slutte å investere i forskning på dette området. Det er for disse samfunnsmålene kunnskapshull som bør dekket og behov for at kunnskapen tas i bruk. Tilsvarende viser evalueringen av KLIMAFORSK (2021) og evalueringen av norsk polarforskning (2017) at brukermålet om at norske forskningsmiljøer er verdensledende innenfor klima- og polarforskning i mange tilfeller er nådd. Dette underbygges også av den høye returandelen til klimaforskning fra Horisont 2020 og omfattende bidrag fra norske forskere til FNs klimapanel IPCC og naturpanelet IPBES sine rapporter. At kvaliteten på norske klima- og polarforskning er høy er snarere et argument for at fortsatt satsing på disse miljøene er riktig og viktig.

Anvendelsesområde

Klimaforskning og -innovasjon er viktig for alle deler av samfunnet. Forskning på klimaendringer, effekter og konsekvenser for natur og samfunn, på klimarisiko, klimatjenester og grønn omstilling, gir kunnskap både for forvaltningen, næringslivet og samfunnet for øvrig. Kunnskap om klimasystemet danner grunnlag for studier av klimaeffekter som igjen er viktige for samfunnet tilpasning og omstilling til klimaendringene. Klimaforskningen styrker både den lokale, nasjonale og globale kunnskapsutviklinger og brukes i kunnskapssynteser, gjennom blant annet FNs klimapanel IPCC og naturpanel IPBES. Norske forskere har da også i stor grad bidratt i dette arbeidet.

Polarforskningen bidrar først og fremst med kunnskap relevant for klima- og økosystemforståelse i de polare områdene. Oseanografi utgjør en vesentlig del av polarporteføljen, ikke minst gjennom Arven etter Nansen, og resultater herfra bidrar i stor grad til forståelse av det marine miljø og økosystemer i polarområdene. Denne kunnskapen er viktig for en økosystembasert forvaltning og bærekraftig nærings- og samfunnsutvikling i disse områdene. Porteføljen er videre relevant for norsk utenrikspolitikk og folkeretten, og gir også viktige forskningssamarbeids- og kunnskapsbidrag innenfor geopolitikk for å bidra til en fredelig utvikling i de polare områdene. Norsk polarforskning gir også viktige bidrag til vitenskapsdiplomati og en fredelig utvikling spesielt i Arktis.

Svalbard er viktig i norsk politikk og forvaltning. Et av samfunnsmålene i porteføljeplanen er at Svalbard er et område for ledende internasjonalt forskningssamarbeid om klima- og miljøforskning i Arktis. Det er også et brukermål om at norske forskningsmiljøer benytter Ny-Ålesund og Svalbard som forskningsarena. En [NIFU-rapport om norsk ressursinnsats i polarforskningen](#) (2019) viser at omtrent 30 prosent av norske årsverk i polarforskningen er relatert til Svalbard. Videre ble antall forskningsdøgn på Svalbard redusert med omtrent 20 000 døgn fra 2014 til 2018, men ser man på hele tidsperioden fra 2002 er det en svak økning og at 20 utmerker seg med spesielt høyt antall forskningsdøgn. NIFU påpeker at en faktor for nedgangen 2014-2018 er reduksjon i marin forskning fra forskningsfartøy samt reduksjon i forskningsdøgn relatert til Svea. Det er også en reduksjon i antall forskningsdøgn Ny-Ålesund. Andelen norske forskningsdøgn på Svalbard ble redusert fra 60 prosent i 2014 til 40 prosent i 2018, men Norge er fortsatt den nasjonen som har klart flest forskningsdøgn på Svalbard.

Selv om det er en negativ utvikling i bruken av Svalbard som forskningsarena anses det nevnte samfunns- og brukermålet for Svalbard som rimelig oppfylt. Svalbard har en sterk internasjonal stilling som forskningsarena, men vi har ikke tall fra andre arktis stasjoner som gjør at vi kan vurdere hvor mye forskning som utføres fra Svalbard kontra andre områder. Forskningsrådets finansiering av SIOS kunnskapssenter og observasjonssystem på Svalbard bidrar til å styrke Svalbard sin rolle som forskningsarena, også knyttet til internasjonalt forskningssamarbeid.

Resultatene av klima- og polarforskningen finansiert gjennom Forskningsrådet formidles i vitenskapelige og populærvitenskapelige publiseringer, forskningsbasert undervisning og deltakelse i vitenskapelige fora. Den brukes som faglig grunnlag for politikkutvikling, for å sette og realisere nasjonale mål, og internasjonale forpliktelser og prosesser slik som FNs bærekraftsmål og FNs Klimakonvensjon (UNFCCC). Porteføljen av klima- og polarprosjekter støtter opp om FNs bærekraftsmål, særlig mål 13 Stoppe klimaendringene, mål 12 Ansvarlig forbruk og produksjon, Mål 14 Liv under vann, mål 15 Liv på land, mål 9 Innovasjon og infrastruktur og mål 11 Bærekraftige byer og samfunn.

Anvendelsesområder for innsatsen innen klima- og polarporteføljen kan undersøkes med utgangspunkt i merkene for *Bransjer og næringer* og *Politikk og forvaltningsområder*. Her vil et prosjekt kunne være merket med flere kategorier slik at tallene for forskningsinnsatsen ikke er adderbare. Tallene sier også lite om mulige mer langsiktige virkninger og samfunnseffekter, og for dette aspektet har vi i dag ikke tallmateriale å basere analysen på.

Klima- og polarporteføljen dekker brede temaer med flere anvendelsesområder for samfunnet. Innen *Bransjer og næringer* forde innsatsen seg over mange underkategorier, både for EU-forskning og Forskningsrådets egne prosjekter. For klimaporteføljens prosjekter finansiert av Forskningsrådet er *Energi – Næringsområde* det største området etterfulgt av *Landbruk, Miljø – Næringsområde* og *Bygg, anlegg og eiendom*. For EU-prosjektene er det de to kategoriene *Miljø – Næringsområde* og *Landbruk* som dominerer. For polarporteføljens prosjekter finansiert av Forskningsrådet er *Olje, gass* det største området etterfulgt av *Fiskeri og havbruk, IKT-næringen* og *Transport og samferdsel*. For EU-prosjektene dominerer kategorien *Miljø – Næringsområde*. For kategorien *Politikk og forvaltningsområder* innen EU-forskning er underkategorien *Miljø, klima og naturforvaltning* helt dominerende. Også for Forskningsrådet er dette feltet dominerende, men også underkategorien "Fiskeri og kyst" er betydelig.

For klimaporteføljen er det behov for ytterligere grunnleggende kunnskap om klimasystemet da utviklingen av klimatjenester baserer seg på slik kunnskap. Det ligger et betydelig innovasjonspotensial i å videreutvikle tjenester som gir privat og offentlig sektor verktøy til å forstå og møte utfordringer og muligheter klima og klimaendringer medfører for natur og samfunn.

Finansiering

POLAR: Kunnskapsdepartementet har sektoransvaret for polarforskningen og er det departementet som bidrar mest til finansiering av polarporteføljen. Vi har ikke vurdert hvor stor andel av departementenes finansiering til de ulike budsjettformålene som til slutt går inn i delporteføje polar, men tabell 7 gir en oversikt over hvilke departement som i 2021 har finansiert de av Forskningsrådets budsjettformål som bidrar mest til delporteføje polar. Det er verdt å merke seg at Utenriksdepartementet i 2021 ikke har finansiert budsjettformålene som bidrar i del

Tabell 7 viser departementenes budsjett i 2021 til de største budsjettformålene i delporteføje polar. Tall i millioner kroner:

	KD	KLD	NFD	OED	ASD	LMD	SD
POLARPROG	64	9					
KLIMAFORSK	62	103					
FORINFRA	769						
MARINFORSK	9	36	113	3			
SFF	352						
FRINATEK	297			1			
PETROMAKS2	36			195	22		
Arven etter Nansen	60						
ENERGIX	23	92		0,4		12	30

NFDs bidrag til MARINFORSK kan sees i lys av at 60% av ressursinnsatsen i norsk polarforskning er marint.

Av den offentlige finansieringen av polarforskning på 1,5 milliarder i 2018 går om lag 40% direkte fra departementer til forskningsinstitusjonene i form av grunnbevilgninger mens om lag 25% er kanalisert gjennom Forskningsrådet.

Internasjonalt samarbeid

Internasjonalt forskningssamarbeid er høyt prioritert. Forskningsrådet arbeider kontinuerlig for å styrke internasjonalt samarbeid,

noe som etterspørres i de fleste utlysninger og vektlegges i vurdering av søknader. Forskningsrådet stimulerer norske aktører aktivt til forskningssamarbeid på internasjonale arenaer som europeisk samarbeid gjennom EUs rammeprogrammer, europeiske partnerskap knyttet til Horisont Europa, Joint Programming Initiatives (JPI), samarbeid med landene som er prioritert i regjeringer Panoramastrategi, nordisk samarbeid gjennom NordForsk og globalt samarbeid via Belmont Forum.

I forhold til størrelse er Norge en tungvekt innen klima- og polarforskning. Evalueringen av KLIMAFORSK peker på at norsk klimaforskning er i fronten internasjonalt med sterke bidrag til IPCC og relevante forskningsinfrastrukturer. De peker videre på at KLIMAFORSK har arbeidet for å integrere klimarelevant tematikk inn mot andre budsjettformål ved samarbeid om utlysninger. Dette gjelder også internasjonale utlysninger gjennom JPI Klima og Belmont Forum og fra 2022 det europeiske partnerskapet Driving Urban Transitions. Økende deltakelse i EU-finansierte prosjekter de senere år viser at norske klimaforskningsmiljøer er attraktive partnere. I perioden 2014-2021 har norske klimaforskere mer enn doblet finansieringen fra EU, fra 80 mill. til 187 mill. kroner. Polarporteføljen har for samme periode økt fra 25 til 64 mill. kroner i finansiering fra EU. Deltakelse i EU-prosjekter gir tilgang til internasjonal kunnskap og kompetanse av høy kvalitet, og en retur av forskningsresultater som langt overgår den faktiske norske innsatsen i disse prosjektene. Norske forskere har også gjort det godt i utlysninger gjennom Belmont Forum og NordForsk hvor det kreves internasjonalt samarbeid om prosjektene.

Gjennom klimaporteføljen er det samarbeid med institusjoner i 51 forskjellige land. Det er størst samarbeid med Storbritannia, US, Sverige og Tyskland (figur 34A). Det er samarbeid med alle Forskningsrådets ni prioriterte såkalte Panoramaland utenfor EU/EØS (Brasil, Canada, India, Japan, Kina, Russland, Sør-Afrika, Sør-Korea og USA). Gjennom polarporteføljen er det samarbeid med institusjoner i 30 forskjellige land. Det er størst samarbeid med typiske polarnasjoner som USA, Storbritannia, Tyskland, Russland og Canada (figur 34B). Det er samarbeid med alle Forskningsrådets ni prioriterte land utenfor EU/EØS utenom Brasil. Klima- og polarforskning trekkes frem som et viktig samarbeidsområde i flere av veikartene for bilateralt forskningssamarbeid med de prioriterte landene. Samarbeidet med Tyskland har økt de seneste årene på grunn av MOSAiC-prosjektet.

Særlig polarporteføljen har et betydelig innslag av norsk-russisk forskningssamarbeid, men etter Russlands militære angrep på Ukraina i februar 2022 har alt bilateralt samarbeid mellom norske og russiske myndigheter blitt stilt i bero, og alle institusjonsavtaler mellom norske og russiske forsknings- og utdanningsinstitusjoner har blitt lagt på is. Forsker-til-forsker-samarbeid kan videreføres såfremt institusjonene og instituttene anser det forsvarlig, men planlagte norsk-russiske utlysninger har blitt kansellert. Samarbeidet med Russland forventes derfor å avta betydelig framover.

I det store og hele mener vi det internasjonale samarbeidet innenfor klima- og polarforskningen er godt utviklet, støttet opp av sterke nasjonale satsinger både på forskning og på forskningsinfrastruktur, målrettede budsjettformål og forskningsinstitusjoner som produserer verdensledende forskning. EU er en viktig arena, og Forskningsrådets budsjettformål har fungert godt som en plattform for å søke EU-midler. Vi mener altså at brukermålet i porteføljeplanen om at norske forskningsmiljøer, beslutningstakere og næringsliv bidrar til å styrke internasjonalt forskningssamarbeid i mange tilfeller er nådd. Det er imidlertid fortsatt potensiale for å ta ut mer midler fra EU, og økt nordisk samarbeid gjennom NordForsk og andre typer samarbeid gjennom andre arenaer kan forsterkes.

Figur 34: Antall klimamerkede (A) og polarmerkede (B) prosjekter i Forskningsrådet med internasjonalt samarbeid med ulike land for 2021. Røde stolper viser Forskningsrådets ni prioriterte såkalte panoramaland utenfor Europa. 15 land med bare samarbeid gjennom ett prosjekt er utelatt fra A.

[← Forrige side](#)

[Neste side →](#)

Meldinger ved utskriftstidspunkt 9. mai 2025, kl. 12.37 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.